

B&R

A portrait of Harrie Balke, a middle-aged man with grey hair, smiling. He is wearing a dark suit jacket over a light-colored striped shirt. The background is a blurred indoor setting with light-colored walls.

2018#1

VAKBLAD VAN DE
NEDERLANDSE VERENIGING
VOOR BURGERZAKEN

**WTI-pionier Harrie Balke
zwaait af**

06

Samen Organiseren

Effectief gebruikmaken van
dezelfde dienstverlening en
infrastructuur

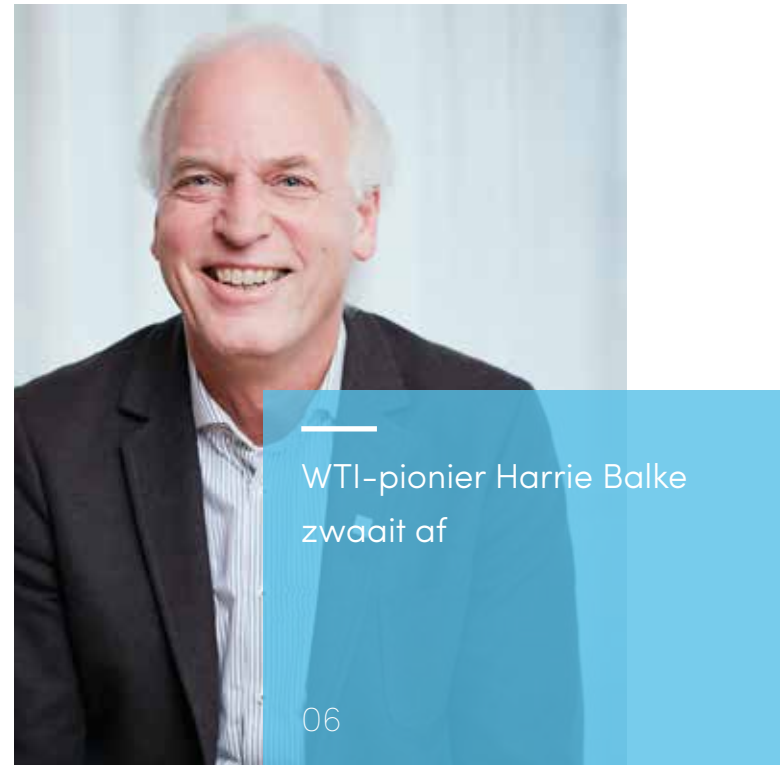
14

**Een schijnerkenning
herkennen, hoe doe je dat?**

24

inhoud

- 05 Voorwoord Henk van Dijkhuizen
- 06 WTI-pionier Harrie Balke zwaait af
- 10 De Meerjarenagenda van de NVVB
- 13 Column Arre Zuurmond
- 14 Samen Organiseren
- 17 Column Melle Bakker
- 18 Save The Date: NVVB Congres 2018!
- 20 Help, ik heb privacystress!
- 22 Adviesbureau: Belgische wetgeving geslachtswijziging aangepast

Help, ik heb privacystress!

20

Meer inzicht in jouw dienstverlening met het Dashboard Managementinformatie

32

- 24 Een schijnerkenning herkennen, hoe doe je dat?
- 28 Jong & veelbelovend: Emily Westdorp
- 30 Jurisprudentie: Het moeilijke artikel 24b van de Paspoortwet
- 32 Meer inzicht in jouw dienstverlening met het Dashboard Managementinformatie
- 34 Colofon

Samen Organiseren
Effectief gebruikmaken van dezelfde dienstverlening en infrastructuur

14

NVVB

VAKBLAD VAN DE
NEDERLANDSE VERENIGING
VOOR BURGERZAKEN

Jong & veelbelovend:
Emily Westdorp

28

VOORKOM IDENTITEITSFRAUDE!

met **id-burger**

- ✓ Controleert u de echtheidskenmerken van meer dan **3.400** identiteitsdocumenten,
- ✓ **141** gemeenten gebruiken id-burger,
- ✓ **52** gemeenten controleren automatisch of de burger de rechtmatige houder van het identiteitsdocument is (**gezichtsvergelijking**),
- ✓ **49** gemeenten controleren automatisch of de nieuwe pasfoto dezelfde persoon is als op het oude identiteitsdocument staat (**pasfotovergelijking**).

ORIBI
id-solutions

+31 13 521 12 56
info@oribi.nl
www.oribi.nl

Dé opleider van Nederland, ook in publiekszaken

Segment zoekt:

**Docent
Nederlands
Nationaliteits-
recht**

**Docent
opleiding
BRP-
specialist**

**Meer informatie?
Kijk op onze website:
www.segment.nl/vacatures**

www.segment.nl

Krachten bundelen

Een krachtig antwoord op
de uitdagingen van nu

Voorwoord

Henk van Dijkhuizen
vicevoorzitter NVVB

We staan aan de start van een nieuw jaar en dat gaat veelal gepaard met goede voornemens. En hoewel de intenties vaak goed zijn, hebben de meeste voornemens in mijn beleving een relatief korte houdbaarheidsdatum. Daarom spreek ik persoonlijk liever over 'nieuwe kansen.' Ieder jaar komen hiervan geheel een aantal mooie exemplaren voorbij. Het enige dat je hoeft te doen is deze grijpen.

Dit betekent niet dat we afwachtend achterover moeten leunen tot zich zo'n kans voordoeft. Ik neig meer naar het denken in mogelijkheden en kansen. En mijns inziens liggen die vandaag de dag grotendeels in het zoeken van samenwerking. Want onze samenleving verandert. Snel en intensief. De druk op Burgerzaken wordt groter; we staan continu voor nieuwe uitdagingen. De enige manier om een krachtig antwoord te kunnen geven op die uitdagingen, is door onze krachten te bundelen en gezamenlijk verantwoordelijkheid te dragen voor publieke belangen.

"De druk op Burgerzaken
wordt groter"

Waarom zouden we zelf steeds opnieuw het wiel uitvinden, dat door collega's al lang is ontdekt? Durf op elkaars expertise te vertrouwen en maak daar dankbaar gebruik van! Iemand die dit principe jaren geleden al goed in de gaten had is Harrie Balke, oprichter van de eerste Werkgroep Tegengaan Identiteitsfraude (WTI) in Nederland. Deze 'verbinder' in hart en nieren gaat binnenkort met pensioen. In dit nummer blijkt hij

aan de hand van een aantal leuke anekdotes terug op zijn tijd als voorzitter van de WTI Oost-Nederland.

Toen ik in november op reis was in Brazilië heb ik nog even aan Harrie gedacht. Tijdens het inchecken bij het hotel werd de ID cover die ik om mijn paspoort had geschoven, zorgvuldig door de receptioniste verwijderd alvorens ze deze op het kopieerapparaat legde. Als gevolg op mijn commentaar kwam er een boom van een beveiliging mijn kant op met de vraag of ik wellicht iets te verbergen had.

Een ietwat merkwaardige start van een prachtige vakantie... Maar ik realiseerde me des te meer hoe trots ik ben dat we in Nederland zo bewust omgaan met persoonsgegevens. De Wet bescherming persoonsgegevens die hierop toeziet, wordt op 25 mei vervangen door de Algemene Verordening Gegevensbescherming. Jurist Nancy Schoof legt uit wat deze overgang betekent voor de afdeling Burgerzaken.

Tja, veranderingen vormen soms een uitdaging. Maar zoals ik eerder zei kunnen we deze met de juiste instelling aangrijpen voor het maken van een kwaliteitslag. Niet alleen, maar samen. In dit nummer van B&R vindt u volop inspiratie, waarover we tijdens het NVVB Congres in Noordwijkerhout op 18 en 19 april 2018 graag met u verder sparren!

WTI-pionier **Harrie Balke** zwaait af

De eerste januaristorm van 2018 deed de mussen uit de dakgoot waaien, de wegen dichtslibben en de dijken testen op hun kracht om het woelende water tegen te houden. Wanneer ik na twee uur filerijden en volkomen verwaaid door de vijf minuten lopen van auto naar het kantoor van de NVVB een spreekkamer binnenstap, staat daar een statige, lange man met grijzend haar en de rust zelve. “Harrie Balke, aangenaam.”

Tekst: Tjeerd Langstraat

Foto: Sjors Massar

Op zijn gezicht een brede glimlach en zijn lichte accent verraad dat Harrie uit het oosten van het land komt. We gaan zitten en terwijl ik mij haastig installeer, toont Harrie trots het speldje van de NVVB op zijn revers dat hij tijdens de afgelopen Algemene Leden Vergadering heeft mogen ontvangen. Harrie Balke, Lid van Verdienste van de NVVB, grondlegger van de Werkgroep Tegengaan Identiteitsfraude (WTI) en na de verkiezingen in maart officieel pensionado.

Willeke (Strategisch adviseur, NVVB): “Het is eigenlijk een droevige aangelegenheid, dit interview. Je gaat ons verlaten. Je gaat met pensioen!”

Harrie glimlacht: “Het droevige is vooral de ouderdom. Ik wil direct na de verkiezingen stoppen en ik heb al aangegeven niets meer op te pakken. Die verleiding is bij mij dan gewoon veel te groot, omdat ik toch al dingen naar me toetrek. Ik heb aangegeven dat ik me nog met de verkiezingen wil bemoeien omdat we centraal gaan tellen, maar daarna moet het ook afgelopen zijn.”

STUKJE GESCHIEDSCHRIJVING

Veel mensen kennen Harrie als ambassadeur van de LAA, of van de verkiezingen, waar Harrie ook al jaren deel uit maakt van de NVVB-commissie. Maar meer nog is Harrie WTI-pionier, dé grondlegger van het samenwerkingsverband voor het bestrijden van ID-fraude.

Harries verhaal is er een van samenwerken en succesfactoren combineren om de WTI (Werkgroep Tegengaan Identiteitsfraude) te brengen waar het nu is. Op het congres vertelde Harrie over zijn frustratie van fraudeaangiften waar niets mee werd gedaan. Dat was het onofficiële startsein van de rollercoaster die WTI heet. Een kleine geschiedschrijving.

“Die frustratie, dat is eigenlijk de start geweest. En die frustratie was er niet alleen bij mij, maar ook bij Dick van Veen van Burgerzaken Zwolle. In de zomer van 2011 zijn Dick en ik gaan praten. Zowel Enschede als Zwolle had een uit 2007 stammend convenant met een Officier van Justitie (OvJ) en de toenmalige Vreemdelingendienst. Een soort van samenwerking om fraude

te bestrijden en wij dachten op dat moment dat we een goede greep hadden gedaan met dat convenant.

Dick had in Zwolle exact hetzelfde convenant getekend, ook met een Ovj en de Vreemdelingendienst, en dat werkte niet, het hielp helemaal geen duvel. Als wij al een fraudezaak hadden en als die al werd behandeld en bij het OM terecht kwam, dan werd de zaak geseponneerd."

ONZE PROCES-VERBALEN VOLDEDEN NIET AAN DE EISEN, MAAR DAT WISTEN WE NIET

"Het enthousiasmeert niet als je bij Burgerzaken aan de balie werkt en je vermoedt een fraude, maar dat je achteraf te horen krijgt dat deze zaken worden geseponneerd.

Waaróm deze zaken werden geseponneerd wisten we niet, daar kregen we nooit feedback over. Pas toen wij een complete groep van ketenpartners hadden en wij uiteindelijk ook het OM aan tafel hadden, kwamen we erachter dat de processen-verbaal zoals wij die opmaakten in samenwerking met de vreemdelingenpolitie, helemaal niet aan de eisen voldeden.

Dus per definitie werd een zaak door het OM geseponneerd, maar dat koppelden ze niet terug aan ons waardoor wij dezelfde fouten bleven maken. Dat moest dus anders.

Toen we eenmaal duidelijk hadden waar de fout zat, waar het misging, konden we verder."

DE KOPPEN BIJ ELKAAR

"Ik moet zeggen, met de werkgroep hadden wij geweldige mensen aan tafel zitten. Dat is iets waar je gewoon mazzel mee moet hebben. Wij hadden een officier van justitie toegewezen gekregen, een heel ervaren ouwe rot in het vak. Dat was Peter de Jong en wij hebben hem gevraagd om voor ons een sjabloon te maken waardoor wij nooit meer die fouten zouden maken. En dat heeft hij gedaan. Dat is ook een heel belangrijke pijler onder het gebeuren gebleken. Zaken kunnen nu nooit meer op grond van oude fouten geseponneerd worden. Alleen dat al is effectief samenwerken. Overigens noem ik nu specifiek Peter, maar er zijn veel meer mensen die door hun inbreng een belangrijke bijdrage hebben geleverd aan het welslagen van de WTI."

Willeke: "Over samenwerken zeg je dat je het geluk had je te omringen met goede mensen, maar is het niet ook andersom, dat jullie kracht ligt in het elkaar kennen, in elkaar opzoeken en zorgen dat je een connectie met elkaar hebt?"

"Ja, eens. De kern zit er bij de ketenpartners in hoe je iemands

identiteit vaststelt en hoe je valse documenten ontdekt. Nu is het zo dat men in de keten elkaar weet te vinden. Dus als wij twijfels hebben bij de basisregistratie dan kunnen wij via de AVIM, de afdeling identiteit en mensenhandel, hulp inroepen. Wij zeggen dan 'er is een vermoeden van fraude' waarop zij verder onderzoek gaan verrichten. Vervolgens kunnen zij bij twijfel de Koninklijke Marechaussee KMar inschakelen. Want ook die zit in de keten. Uiteindelijk wordt dan de identiteit vastgesteld, danwel het document wordt vals verklaard. Zo gaat het nu. Dus die connectie met elkaar, en het elkaar kennen is heel belangrijk.

Maar dat is nu. In het begin, toen wij in 2011 van start gingen, wisten wij eigenlijk helemaal niet wat we moesten doen. We hadden het convenant, maar ik heb toen tegen Dick gezegd, zo werkt het niet. Als wij iets willen, moeten we het veel groter aanpakken. Want de IND bijvoorbeeld, had eerder al kritiek geuit op de basisregistratie en dat is voor ons een belangrijke instantie om zaken te controleren.

Ze gaven aan dat ze het bij 'de gemeente' een grote rotzooi vinden. Want als ze in Enschede, Hengelo of Almelo of waar dan ook kwamen, liepen ze tegen verschillende werkwijzen aan. Iedereen deed -en doet- het op zijn eigen wijze, niets is hetzelfde en dat is verschrikkelijk moeilijk.

Dus, uniformiteit was iets waar wij aan moesten werken. En toen gingen we bespreken hoe we deze samenwerking af moesten bakken."

Lachend vraagt Harrie of we het nog kunnen volgen.

"Het is in het begin niet zo gestroomlijnd gegaan, maar gelukkig hadden we een goede secretaris die alles perfect vastlegde – Raymond Veldboer.

Er was geen strak georganiseerd plan. De politie heeft op een gegeven moment aangegeven dat ze er, vanwege de nieuwe politieregio Oost-Nederland, veel baat bij zouden hebben dat alle gemeenten in Oost-Nederland op dezelfde wijze zouden gaan werken.

Toen hebben wij gezegd, oké, dan pakken wij de regio Oost-Nederland. Maar ja, wie moeten er dan bijkomen? Wie moeten wij aan tafel zien te krijgen? Toen besloten we te beginnen met de IND, als bekende partner die veel kritiek had.

Ik zeg altijd "je moet je 'vijand' binnen halen om successen te behalen". Want belangrijk is dat je je kwetsbaar opstelt. Ga vertellen wat je wel kunt en wat je niet kunt. En zoek juist

daar elkaars krachten.

Toen de IND in de persoon van Fred Hoogenberg aan tafel kwam, kreeg ik echt een reactie van "hèhè, eindelijk, eindelijk willen jullie praten over de problemen die wij ook met jullie ervaren en andersom".

JE MOET JE 'VIJAND' BINNEN HALEN OM SUCCESSEN TE BEHALEN

"De volgende vraag was toen eigenlijk, maar wie zijn nou eigenlijk nog meer onze ketenpartners?"

Dat is niet alleen de IND. Wij hebben een relatie met de KMar, maar het was voor ons wel een hele aparte groep. We hadden weleens contact over een Laissez-passier, maar verder... Toen kregen wij Marinus de Vries aan tafel van de KMar. En wij konden ook hem ervan overtuigen van het nut hiervan. Hij heeft later weleens verteld hoeveel moeite hij heeft moeten doen binnen zijn eigen organisatie om het nut van de WTI aan te tonen.

Hij heeft Tjeerd Bootsma, een beleidsman van de KMar weten te overtuigen om eens mee te komen. Die is jaren gebleven; hij zag dat we van onze kant ook heel veel kunnen doen bij het bestrijden van identiteitsfraude, wat natuurlijk een speerpunt is van de KMar. Een gouden greep om hen erbij te krijgen. Maar ben je dan klaar?"

Toen hebben wij gedacht aan het document dat het meest wordt getoond: het rijbewijs. Van de RDW kwam Wim Leutscher erbij. Maar we zochten door. Hadden we bijvoorbeeld ook het CBR aan tafel nodig? Het CBR moet mensen identificeren om vervolgens een examen af te kunnen leggen. Aan de hand daarvan geven zij een rijbevoegdheid met foto en persoonsgegevens. Zij zijn eigenlijk de bron voor een rijbewijs. Dus ja, het CBR moest er ook bij.

Van lieverlee verzamelden we zo alle ketenpartners. En prachtig dat je nu alles bij elkaar hebt om identiteitsfraude te ontdekken, maar dan? Dan moet er nog iets mee gebeuren. Wij hebben helemaal vanuit het proces van de gemeente gedacht. Daar hebben wij ook de ketenpartners van kunnen overtuigen. Dat wij de basisregistratie zijn. Dat als wij het niet goed doen, we de hele overheidsadministratie verzieken."

ALS WIJ HET NIET GOED DOEN, VERZIEKEN WE DE HELE OVERHEIDSADMINISTRATIE

"Nou, en als je dan een fraude hebt ontdekt, dan moet je naar het OM. Dus het OM moest ook aan tafel. We hebben gezegd, als dat niet slaagt, heeft het voor ons weinig zin.

Want we kunnen elkaar helpen, maar als het geen resultaat heeft, houdt het op. Het OM is gelukkig in Oost-Nederland een vaste partner. Ik weet dat het bij andere WTI-regio's nog altijd moeilijk is om regionaal een OM erbij te krijgen."

Lachend: "En toen liep het water ons over de schoenen, het nam een vlucht. Dat het zou uitgroeien tot wat het WTI nu is, hadden we nooit voorzien."

TOEKOMST

"Ik heb nooit gewild dat we een zak geld zouden krijgen om dit op te gaan zetten. Dat van bovenaf opgelegd zou worden wat we zouden moeten gaan doen.

Altijd heb ik gezegd, zoals wij hier om tafel zitten, gaan wij elkaar niets in rekening brengen. We hebben geconstateerd dat identiteitsonderzoeken, identiteitsvaststelling en het ontdekken van fraude onze corebusiness is. Dit hoort de taak te zijn van ons allemaal, waarvan vooral Burgerzaken als basisregistratie de grondlegger is. En wij kunnen dit niet alleen, wij zijn er niet op toegerust.

We gaan dus niet rekeningen aan elkaar sturen, want dan houdt het op. Ik ben wars van dit soort dingen; het binnen de overheid verschuiven van gelden.

We hebben een heel goed fundament gelegd om verder te bouwen op de samenwerking. Daarom doen we er ook zo lang over. Het moet eerst stevig zijn. Je ziet dat als er geld mee gemoeid is, zoals bij de NBP, een prachtig project, dat zodra het geld weg is, het afgelopen is. Dan werkt er bijna niemand meer mee. Het is banaal, weggegooid geld."

DE KRACHT VAN DE WTI IS WEDERZIJDIG RESPECT

"Dat is ook het mooie in deze samenwerking. We zijn niet standaard ergens gaan vergaderen. We zijn naar de locaties gegaan om elkaar te zien en om elkaar te begrijpen. Een succesfactor is het delen van succes.

Samenwerken is een heel populair woord. Maar wat is het nou eigenlijk? Wat ik dan heel belangrijk vind, is dat je elkaar gaat begrijpen, dat je elkaar gaat respecteren, want er wordt vaak over elkaar gesproken in de verwijtende sfeer. "Bij de IND doen ze maar wat. Bij de gemeente doen ze maar wat."

En de kracht van dit project, van de WTI Ketenpartners, is dat we elkaar respecteren en vooruithelpen."

De meerjarenagenda van de NVVB

Waar richt de NVVB zich de komende twee jaar op?

Om onze leden zo goed mogelijk te kunnen helpen, heeft de NVVB de afgelopen jaren verschillende initiatieven onderzocht en ontplooid. We hebben eind 2017 vastgesteld dat het belangrijk is om ons meer te focussen op de kerntaken van de NVVB. Zo kunnen we voldoende kwaliteit leveren en de diverse middelen en mogelijkheden beter op elkaar afstemmen. Ook concludeerden we dat we ons het best kunnen richten op datgene waarin de NVVB écht goed is en waarmee we een unieke plek innemen in het gemeentelijk domein.

Bij het samenstellen van de meerjarenagenda voor 2018 en 2019 hebben we gekeken naar een goede balans tussen bovenstaande ambities en de beschikbare middelen. Met diverse activiteiten zijn we gestopt, bij sommige onderdelen is onze rol in het werkveld gewijzigd en andere onderwerpen gaan we juist meer aandacht geven. Op die terreinen kunnen we onze toegevoegde waarde verder uitdiepen, bijvoorbeeld omdat daar de komende jaren belangrijke ontwikkelingen worden verwacht.

DE TOEGEVOEGDE WAARDE VAN DE NVVB

Voor de lokale taken is de NVVB bovenal van meerwaarde door het leveren van vakkennis, ervaring en een breed netwerk op deelterreinen zoals persoonsinformatiemanagement, identiteitsmanagement en verkiezingen. In de nabije toekomst vinden binnen deze drie gebieden grote veranderingen plaats waarmee alle gemeenten te maken krijgen. Triggers voor die veranderingen zijn de aanhoudende digitalisering, de wens tot vergaande dienstverlening aan burgers en politieke keuzes

zoals het stopzetten van Operatie Basisregistratie Personen (BRP) en het aantreden van het nieuwe kabinet.

En ook meer zelfstandige ontwikkelingen vragen om specifieke aandacht. Zo worden er steeds hogere eisen gesteld aan de mensen bij Burgerzaken. Gemeenten willen groeien in het leveren van 'hostmanship' en burgers vragen om betere dienstverlening, terwijl op hetzelfde moment van medewerkers wordt verwacht dat ze fraude herkennen en hierbij adequaat handelen. Zowel deze ontwikkelingen als bovengenoemde veranderingen vragen om een herijking van de benodigde kwalitatieve invulling van het vak 'Burgerzaken'. Daarom is ook hier de focus van de NVVB de eerstvolgende jaren op gericht.

Hieronder geven we bij elk van de drie eerdergenoemde gebieden kort het kader en onze prioriteiten voor de komende periode aan.

PERSOONSINFORMATIEMANAGEMENT

→ Ontwikkelingen BRP

In 2017 is Operatie BRP stopgezet. Tegelijkertijd is in het regeerakkoord het voornemen opgenomen om de BRP te moderniseren. De NVVB is uiteraard benieuwd naar de nieuwe plannen en wil daar nadrukkelijk in een vroeg stadium haar stempel op drukken.

→ Landelijke Aanpak Adreskwaliteit (LAA)

De landelijke aanpak is gewaarborgd tot 2023. LAA focust zich de komende tijd vooral op preventie en het inbedden van processen. De preventie richt zich op meer bewustwording bij gemeenten, het ontwikkelen van risicoprofielen voor bijvoorbeeld het inschrijven in de BRP en onderzoek naar de verbetering van wet- en regelgeving. De NVVB gaat meer focussen op haar sterk adviserende rol om de processen voor gemeenten uitvoerbaar te houden.

→ Digitalisering dienstverlening burgerlijke stand

De invoering van de digitale geboorteaangifte staat voor de deur. Daarna volgen de digitale afgifte van uittreksels en afschriften van akten van de burgerlijke stand en de invoering van de elektronische akte.

IDENTITEITSMANAGEMENT

→ Digitale Identiteit (eID)

De NVVB maakt zich hard voor een hoogwaardige identiteitsvaststelling waarbij de 'fysieke' identiteit wordt gekoppeld aan de digitale identiteit. Hiervoor werkt de NVVB nauw samen met onder andere de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Daarnaast kijken we kritisch naar het proces rondom de activering van identificatiemiddel DigiD en de rol die gemeenten hierin hebben.

→ Reisdocumentenstelsel

Het wordt steeds duidelijker dat het huidige reisdocumentenstelsel aan vernieuwing toe is. Steeds meer partijen onderkennen het belang van een goede identiteitsvaststelling. Er is een centrale registratie nodig om de weg vrij te maken voor een eID. Ook biedt een basisregistratie reisdocumenten ruimte voor plaatsafhankelijke dienstverlening en betere registratie van signaleringen en vermissingen. De NVVB geeft advies over de wetswijziging die hiervoor nodig is, volgt nauwgezet de ontwikkeling en waakt over de gemeentelijke belangen. Met de vervanging van de reisdocumentenadministratie wordt ook het proces van aanvraag tot en met uitreiking onder de loep genomen.

VERKIEZINGEN

Na de Tweede Kamerverkiezingen van 2017 zijn alle partijen (het ministerie van Binnenlandse Zaken (BZK), de Kiesraad en gemeenten) het erover eens dat het verkiezingsproces beter en anders moet.

→ Verkiezingsagenda 2021

Om scherp te krijgen wat namens de gemeenten op de agenda moet komen, hebben de VNG en de NVVB in 2017 een themabijeenkomst gehouden met gemeenten. De uitkomsten hiervan zijn verwerkt in de Verkiezingsagenda 2021. Deze agenda is de basis voor de gesprekken met BZK en de Kiesraad voor het doorvoeren van verbeteringen in het verkiezingsproces en de Kieswet. Het jaartal verwijst naar de geplande Tweede Kamerverkiezing in 2021.

→ Wijziging Kieswet

De Kieswet zal naar aanleiding van de evaluatiegesprekken in 2017 worden aangepast. Zo wordt het stembiljet voor kiezers uit het buitenland definitief eenvoudiger. Er komt een wetsvoorstel waarin de vaststellingsprocedure van de uitslag drastisch wordt aangepast met de bedoeling deze transparanter en betrouwbaarder te maken. De NVVB en de VNG zijn hierover momenteel in gesprek met het ministerie van BZK en de Kiesraad. Het streven van de minister is dat de Kieswet voor de Europese en de waterschapsverkiezingen in 2019 wordt aangepast. De NVVB vervult een adviesrol en houdt de uitvoerbaarheid van het proces bij de gemeenten sterk in de gaten.

→ De Wet raadgevend referendum wordt ingetrokken.

PUBLIEKSACADEMIE

Komend jaar staat in het teken van kwaliteitsborging en doorontwikkeling. Samen met specialisten uit het vakgebied en een team van onderwijskundige experts en inhoudsdeskundigen werkt de PublieksAcademie continu aan het op peil houden van het kwaliteitsniveau van de modules en examens. Deze deskundigen zijn actief betrokken bij het maken, vaststellen en beoordelen van de inhoud daarvan. De kwaliteit borgen we door eenduidige en transparante kwaliteitseisen te stellen aan de examens en de processen die daaraan ten grondslag liggen. Dankzij deze speerpunten hebben de NVVB-certificaten en -diploma's niet alleen binnen, maar ook buiten het vakgebied een belangrijke meerwaarde voor onze leden.

De meerjarenagenda is vastgesteld tijdens de algemene ledenvergadering op 7 december 2017 en is in het geheel te lezen op www.nvvb.nl

En waar stemt u voor?

Procura is al meer dan veertig jaar dé partner voor de (gemeentelijke) overheid bij landelijke of lokale verkiezingen. We ontzorgen gemeenten volledig, met een goed schaalbaar en flexibel totaalpakket dat voldoet aan de Kieswet en het Kiesbesluit. Van een complete verkiezingsplanning tot alle benodigde hardware en professionele presentatiemogelijkheden tijdens de verkiezingsavond. Kortom, voor een vlekkeloos verloop van verkiezingen of referenda is Procura de betrouwbare partner.

www.procura.nl

qp procura

Procura is onderdeel van Conxillium

Zoekt u gemotiveerde en goed opgeleide medewerkers?

- > Specialisten (Burgerlijke stand, BRP, Naturalisatie, BAG, Belastingen)
- > Projectleiders verkiezingen
- > Teamleiders
- > KCC-medewerkers.

Voor korte of langere periodes. Kwaliteit en continuïteit. Even Werkt! regelt het voor u.

EVEN WERKT!
Specialist in Publiekszaken

Bel: +31 30 711 64 74 of mail: info@evenwerkt.nl

Column

Arre Zuurmond
Gemeentelijke Ombudsman Amsterdam

In mijn columns heb ik al vaker voorbeelden gegeven van mensen die in de knel komen door een verkokerde organisatie van de overheid. Waar goedwillende burgers hiervan het slachtoffer kunnen worden, profiteren zij die kwaad willen juist van de zwakke verbindingen tussen die kolommen. Zo blijken veroordeelde criminelen gewoon een paspoort te kunnen aanvragen bij de gemeente.

“Een optimale samenwerking leidt tot een effectievere en efficiëntere fraudeaanpak, die niet ten koste gaat van goedwillende burgers”

Binnen het burgerinitiatief 1Overheid probeer ik niet zozeer als ombudsman, maar vooral als burger de samenwerking te verbeteren tussen de verschillende overheidsdiensten onderling. Om fraude aan te pakken, moet je als overheid horizontale verbanden aanleggen die zich richten op preventieve interventies. Daarvoor is zogenoemde ‘administratiefrechtelijke burenhulp’ nodig: de ene overheidsdienst doet een interventie die niet direct in het eigen belang is, maar wel in het belang van andere overheidsdiensten.

Geen paspoort, maar straf voor veroordeelde crimineel

Terug naar mijn voorbeeld. Amsterdammer Henk moet nog een gevangenisstraf uitzitten van een jaar voor een gewapende overval. Hij heeft zich uitgeschreven van zijn adres en is voor de politie onvindbaar. Zijn paspoort verloopt echter en hij wil een nieuwe aanvragen voor zijn vakantie naar Spanje. Tot voor kort kon dit gewoon.

Henk zal met zijn paspoort op de luchthaven niet snel worden aangehouden: Spanje ligt in het Schengengebied en de marechaussee controleert niet op reisdocumenten van mensen die vanuit Nederland naar deze landen reizen, dit doet alleen de luchtvaartmaatschappij zelf. Henk kan dus gewoon met zijn geldige paspoort naar het buitenland vliegen.

In de pilot die de gemeente Amsterdam nu start, wordt een veroordeelde die vanwege een vrijheidsstraf en/of openstaande boete in het opsporingsregister geregistreerd staat, aangehouden als hij via het burgerloket aanklopt bij de gemeente, bijvoorbeeld voor het aanvragen van een uitkering, rijbewijs of paspoort. De minister wil het veroordeelden op deze manier moeilijker maken om uit de handen van opsporingsdiensten te blijven.

Een optimale samenwerking leidt tot een effectievere en efficiëntere fraudeaanpak, die niet ten koste gaat van goedwillende burgers. Die raken door de verkokerde werking van het systeem nu soms tussen wal en schip. Uit angst voor fraude timmert de overheid de regelgeving volledig dicht, zonder dat er nog uitzonderingen mogelijk zijn. Dit laatste raakt dan weer mijn werk als ombudsman. Ik ben daarom blij om te horen dat minister Dekker van Rechtsbescherming een van onze 1Overheid-initiatieven heeft overgenomen.

Foto links: Jeroen van Hoof, rechts: Randy Eichhorn

Samen Organiseren

‘Het doel is om de dienstverlening voor burgers en bedrijven beter te organiseren’

Samen effectief gebruikmaken van dezelfde dienstverlening en infrastructuur. Samen en van elkaar leren én samen dingen oplossen. In de nieuwe werkwijze Samen Organiseren draait het om de realisatie van één efficiënte digitale overheid. De basis is voor iedere deelnemende gemeente hetzelfde, maar daarbinnen blijft maatwerk altijd mogelijk. Het uitgangspunt: samen organiseren vergemakkelijkt, versnelt en draagt bij aan kostenvermindering.

Tekst: Melissa Smink

Foto: Sjors Massar

“Het belangrijkste aan Samen Organiseren is de notie dat gemeenten samenwerken aan het verbeteren van de gemeentelijke uitvoering, vooral in de dienstverlening”, vertelt Randy Eichhorn, projectleider bij VNG Realisatie. “De kern is om niet meer vanuit de eigen koker en vanuit Den Haag de zaken te beschouwen, maar om op verzoek van, tussen en samen met de gemeenten problemen aan te pakken die spelen. Of dat nu in ‘s-Hertogenbosch of Zaandam is, of in Maastricht of Vlissingen. Het credo is om in één keer iets te maken dat 380 keer gebruikt kan worden.” Vanuit Samen Organiseren zijn twee projecten vanuit de praktijk opgeschaald, versneld beschikbaar gemaakt voor alle gemeenten in Nederland. Een van die projecten is het formulier Digitaal Aangifte Overlijden.

DIGITAAL AANGIFTE OVERLIJDEN

De gemeente ‘s-Hertogenbosch was al met een pilot gestart toen vanuit het Kloosterhoevebraad, een samenwerkingsoverleg tussen een aantal gemeentesecretarissen en een aantal manifestpartijen, het initiatief kwam voor het landelijke opschalen. ‘s-Hertogenbosch”. In 2009 was het idee ontstaan om een

pilot te starten”, vertelt Jeroen van Hoof, BRP-specialist bij de gemeente ‘s-Hertogenbosch. Nadat er vanuit het ministerie toestemming kwam om met de pilot te starten is er een webformulier gebouwd en zijn er contacten gelegd. “Met twee à drie uitvaartondernemers hebben we het proces gefinetuned en is de mogelijkheid om vanuit huis, de zaak of ergens anders aangifte van overlijden te doen.” Voorheen moest de uitvaartondernemer nog wel langskomen bij de gemeente voor het tekenen van de overlijdensakte en het afgeven van onder andere de originele doktersverklaring.

EENVOUDIG BESCHIKBAAR

Van Hoof: “Dankzij de aanpassingen van de wet in 2015 hoeft de akte niet meer ondertekend te worden door de aangever en kan ook de originele doktersverklaring op de post naar ons toegestuurd worden. “De gemeente werd vervolgens betrokken bij het maken van de landelijke voorziening. “Een van de belangrijkste elementen is dat je vanuit één bron kunt starten en dat je al het voorwerk kunt gebruiken dat in dit geval al door ‘s-Hertogenbosch is gedaan. Inmiddels is het formulier Digitale Aangifte Overlijden gratis beschikbaar voor gemeenten

en wordt er vanuit VNG Realisatie begeleiding gegeven bij het aansluiten van de voorziening.

VERHUIZEN EN EMIGREREN

Het tweede project is de Landelijke Online Dienst verhuizen en emigreren. Vanaf november vorig jaar is de dienst als pilot volledig operationeel en kunnen mensen in een tiental gemeentes hun verhuizing zelf doorgeven via 'mijn overheid', of via een doorverwijzing naar de service. Gemeente 's-Hertogenbosch werkte al sinds de start mee. "Het is een ontzettend leuk proces geweest, omdat je erachter komt dat gemeenten er toch een hele andere werkwijze op nahouden als het gaat om het doen van aangifte van verhuizing", vertelt Van Hoof. Binnen de gemeenten Amsterdam, 's-Hertogenbosch en Zaanstad wordt er nu gekeken naar de invulling van de 'achterkant' van het formulier.

Centraal staat dat in alle verscheidenheid juist een vorm van 'eenheid' gevonden is. Gemeenten zijn het eens over 85 procent van de vragen en kunnen zelf actief enkele aanvullende controlevragen in het formulier inschakelen. Maar gemeenten moeten ook zelf keuzes kunnen maken. "De ene gemeente wil het formulier zelf inregelen en extra controles uitvoeren, terwijl de andere gemeente het direct in het systeem wil laten verwerken." Ook kan met risicoprofielen worden gewerkt om al dan niet de verhuizing direct te laten verwerken.

"Het voordeel van Samen Organiseren is dat burgers uiteindelijk veel beter en sneller geholpen worden"

NOODZAAK VOOR HOGERE BEVEILIGING

De informatie die burgers delen bij hun aanvragen, de manier waarop en de gevoeligheid ervan maken dat er ook over een goede beveiliging nagedacht moet worden. "De vlakken informatieveiligheid en privacy liggen naast elkaar, maar ze liggen ook in elkaars verlengde. In principe geldt dat de aanbieders die meedoen zich conformeren aan de wetgeving en dat de software moet passen binnen de baseline informatieveiligheid gemeenten (BIG)", zegt Eichhorn. Ook is er veel tijd gestoken in het opstellen van een bewerkersovereenkomst, zodat duidelijk is wie bewerker en

wie verantwoordelijke is. "Op het moment dat je dingen als een ID-kaart of een rijbewijs digitaal zou willen aanvragen en verstrekken, wordt de noodzaak voor een hoger niveau van beveiliging nog groter. Je wilt zeker weten dat de persoon die het aanvraagt ook echt is wie hij zegt dat hij is."

DIGITAAL RIJBEWIJS VERLENGEN

Begin april start in een aantal gemeenten waaronder Eindhoven, Arnhem en Drechtsteden een proef met de mogelijkheid tot het digitale aanvragen van een rijbewijsvernieuwing. Van Hoof: "Dat betekent dat de burger vanaf een andere locatie dan het stadskantoor zijn of haar aanvraag in kan dienen." Burgers gaan hiervoor eerst naar een door de RDW erkende fotograaf, die de digitale pasfoto, het rijbewijsnummer en de handtekening versleuteld doorstuurt naar de RDW. De pasfoto wordt door de RDW vergeleken met de huidige foto. De aanvrager krijgt vervolgens bericht van de RDW dat hij zijn rijbewijs digitaal kan aanvragen. De RDW zorgt voor de productie en levering aan de gemeente. Bij het ophalen controleert de gemeente de identiteit. "In de toekomst zal een gemeente ook de keuze kunnen maken om het rijbewijs via de RDW te laten bezorgen. "Dan is de rol van de gemeente in dat proces nul. Maar je hebt wel bijgedragen aan een betere dienstverlening voor de burger. Het doel is nu eenmaal om het voor de burger beter te organiseren en de zaken meer in deze tijd te laten passen."

ZELF DE TOUWTJES IN HANDEN

Eichhorn: "Wat ik heel belangrijk vind, is dat eigenaarschap op wat er speelt namens alle gemeenten direct aanwezig is. De gemeenten zijn veel nadrukkelijker betrokken en ze zien wat er gebeurt." Volgens Eichhorn kunnen gemeenten hun betrokkenheid ook sneller omzetten in daden. "Het speelveld verandert", zegt hij. "Gemeenten worden een steeds stevigere opdrachtgever." Van Hoof sluit zich hier bij aan: "Het voordeel van dit initiatief is dat je als gemeente zelf de touwtjes in handen hebt. Een grote gemeente als Amsterdam zal in zijn eentje misschien wel veel voor elkaar krijgen, maar er zijn ook een heleboel kleinere gemeenten die dankzij dit initiatief ook meer in de lead kunnen komen." Dit geldt natuurlijk met name bij de online diensten waarvoor de gemeenten verantwoordelijk voor zijn en blijven. In het project Digitale Aanvraag Rijbewijs is er overigens sprake van een verantwoordelijkheidsverschuiving van burgemeester naar RDW. Maar ook hier zijn gemeenten nadrukkelijk betrokken.

Column

Melle Bakker
secretaris-directeur Kiesraad

De Kieswet bepaalt in artikel H 1 dat een kandidatenlijst op de dag van kandidaatstelling moet worden ingeleverd tussen 09.00 uur en 17.00 uur. Gebeurt dit niet, dan wordt die lijst ongeldig verklaard, zegt artikel I 5, eerste lid. Is dit weleens voorgekomen? Jazeker, meerdere malen zelfs. Het verleden levert leuke casuïstiek op.

CASUS LEEUWARDERADEEL, 1919

Bij de raadsvergadering was de kandidatenlijst van een grote partij ongeldig verklaard, omdat die te laat werd ingeleverd. De benoemde raadsleden, op een na, vonden dit niet acceptabel en bedankten daarom voor hun benoeming. Dit deden ook hun plaatsvervangers. Het gevolg was dat de gemeenteraad uit slechts één persoon bestond. Deze situatie werd door de wetgever als een noodtoestand beschouwd, waarop die met de wet van 24 juli 1919 (Stb. 506) een bijzondere maatregel trof: de gehouden verkiezing werd als niet-plaatsgevonden beschouwd en er werd een nieuwe verkiezing uitgeschreven.

"Het verleden levert leuke casuïstiek op"

CASUS NIJMEGEN, 1946

Op de dag van kandidaatstelling voor de gemeenteraadsverkiezing werd in Nijmegen de lijst van de KVP – de op afstand grootste partij – enkele minuten na sluitingstijd ingeleverd. Oorzaak: de inleveraar was de weg in het gemeentehuis kwijtgeraakt. De meerderheid van het

Kandidatenlijst te laat ingeleverd, nou én?

hoofdstembureau (nu: centraal stembureau) vond dat twee of drie minuten niet mochten uitmaken en verklaarde de lijst toch geldig. Enkele leden van de PvdA en de CPN gingen hiertegen in beroep en zij kregen gelijk: de KVP-lijst werd alsnog ongeldig verklaard. Dit leidde tot spoedoverleg op het Ministerie van BiZa, maar het ministerie voelde niets voor ingrijpen voorafgaand aan de stemming. De Nijmeegse burgemeester Hustinx deelde daarop mee dat hij zou proberen de kandidaten van de andere partijen in Nijmegen over te halen hun benoeming te weigeren. Die vlieger ging niet op: de PvdA lag dwars.

Toen bleek dat zich in andere gemeenten met andere partijen vergelijkbare situaties hadden voorgedaan, ontstond een breed politiek draagvlak om hier iets aan te doen. Dit leidde tot de ministeriële beschikking van 16 juli 1946, waarbij de stemming voor de gemeenten Deventer, Geleen, Nijmegen, Odoorn en Zwijndrecht werd uitgesteld. Toen aanvullend nog een wettelijke regeling tot stand kwam op grond waarvan onder meer in Nijmegen de KVP alsnog kon deelnemen aan die uitgestelde verkiezingen, was de cirkel rond.

Hoe staat de vlag er anno 2018 voor? Volgens vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State zou een termijnoverschrijding in bijzondere omstandigheden verschoonbaar kunnen zijn, namelijk wanneer die buiten de macht van betrokkene zijn gelegen. Mij staat echter geen geval voor ogen waarin de Afdeling bestuursrechtspraak een termijnoverschrijding alsnog door de vingers zag. Het lijkt mij daarom niet onverstandig de dames en heren inleveraars van kandidatenlijsten hier voorafgaand aan de komende gemeenteraadsverkiezingen goed op te wijzen!

Bestemming Burgerzaken

We weten waarom we doen wat we doen, waarom we bestaan als gemeente, maar de volgende vraag is: Hoe richt je dienstverlening in, in een tijd van digitalisering? Hoe worden plannen concreet? Hoe zorgen we voor balans tussen de regels en menselijkheid? Hoe helpen we elkaar en gebruiken we elkaars expertise om samen de juiste route te bewandelen? Hoe gaan we daar als mens mee om? En wat kan de rol zijn van nieuwe technologie, zoals blockchain?

Met het jaarcongres van 2018 willen we gemeenten meenemen op deze reis naar de toekomst. 'Welke route stippelen we uit?'

SAVE THE DATE
NVVB
CONGRES
2018

18 & 19 april
NH Leeuwenhorst
Noordwijkerhout

Beursvloer bijna vol!

De vernieuwde beursvloer trekt veel standhouders! Heeft jouw organisatie al een plaats gereserveerd? Daarmee geef je tijdens ons congres je organisatie een gezicht en kom je eenvoudig in contact met onze leden. Meer informatie vind je op www.nvvb.nl

Help, ik heb privacystress!

Wat betekent de Algemene verordening gegevensbescherming voor Burgerzaken?

Vanaf 25 mei 2018 is de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) van toepassing. Dan geldt in de hele EU dezelfde privacywetgeving. Als de AVG in werking treedt, komt de Wet bescherming persoonsgegevens (Wbp) te vervallen. In gemeenteland zingt het woord 'privacy' al maanden rond en is de stress voelbaar.

Tekst: Nancy Schoof en Wolfje Mijnders

WEINIG WIJZIGINGEN, MAAR GROTE IMPACT

Het is niet zo dat met de AVG volledig nieuwe wetgeving wordt gecreëerd. De AVG komt grotendeels overeen met de Databeschermingsrichtlijn uit 1995, waar onze Wbp dan weer op is gestoeld. Nu heeft de Europese wetgever dus gekozen voor een Verordening. Dit is een steviger wetgevingsinstrument dat meer eenheid binnen de EU brengt.

Er is een groot aantal belangrijke inhoudelijke overeenkomsten tussen de AVG en de Wbp. De beginselen van de verwerking, de rechtsgrondslagen voor de verwerking van persoonsgegevens en de belangrijkste definities zijn op hoofdlijnen hetzelfde gebleven. Deze behandelen we in dit artikel dan ook niet. Daarbij heeft de Nederlandse wetgever – vooruitlopend op de AVG – al een belangrijke inhoudelijke wijziging ingevoerd: de meldplicht datalekken. Die is straks dus niet nieuw meer. Wel worden de boetes op het niet melden van een datalek aanzienlijk verhoogd.

Om de AVG in het systeem van Nederlandse wetten te laten passen, moet onze wetgever nog wel aan de slag. In Nederland geldt straks namelijk ook de Uitvoeringswet AVG. Er is bewust gekozen om in deze uitvoeringswet de huidige normen van de Databeschermingsrichtlijn en de Wbp te blijven volgen, zodat de overgang van de oude naar de nieuwe situatie zo soepel mogelijk zal verlopen. De wetgever heeft gestreefd naar

een beleidsneutrale omzetting. Dat er voor het ministerie van BZK ook te weinig tijd was om een compleet nieuw kader te ontwikkelen, wordt overigens wel keurig vermeld.

Maar wat verandert er nu concreet en wat betekent dit voor ons werk op Burgerzaken? Hieronder een selectie uit de nieuwe verplichtingen en de gevolgen voor de verwerkingen die we bij Burgerzaken doen.

DE AVG EN DE BRP

Laten we beginnen met een geruststelling: de AVG is niet honderd procent van toepassing op de Wet basisregistratie personen (Wbrp). Een van de belangrijkste wijzigingen die met de AVG wordt ingevoerd, is een versteviging van de rechten van de burgers. Burgers hadden al rechten, bijvoorbeeld het recht op inzage, en daar komen nu meer rechten bij. Ook waren die rechten van burgers al verwerkt in de Wbrp. De Wbrp en de Kieswet golden als specifieke realisatie van de richtlijn uit 1995. Waar nodig worden deze wetten aan de verordening aangepast.

De exacte tekstuele wijzigingen voor de Wbrp zijn nog niet vastgesteld. Wel is in de conceptstukken al te zien dat de artikelen in paragraaf 6 gewijzigd gaan worden, in die zin dat daarin naar de juiste artikelen in de verordening wordt verwezen.

De burger kan straks niet alle rechten die hij onder de AVG heeft, inroepen in relatie tot de Basisregistratie Personen (BRP). Zo geldt het recht om te worden vergeten niet voor de BRP. De gegevens in de basisregistratie zijn immers onmisbaar om een groot aantal overheidstaken goed te kunnen uitvoeren. Gegevens uit de BRP verwijderen kan dan ook niet. Foute gegevens corrigeren blijft wel gewoon mogelijk.

Onder de AVG heeft de burger het recht om niet te worden onderworpen aan een besluit dat uitsluitend is gebaseerd op geautomatiseerde verwerking (waaronder profilering). Dit artikel uit de AVG wordt niet verwerkt in de Wbrp, maar de Nederlandse wetgever heeft er geen uitzondering op gemaakt. Daarom is het artikel (als enige!) wel onverkort van toepassing op de Wbrp. Denk aan software voor het gebruiken van risicoprofielen bij het tegengaan van adresfraude: deze profileringssoftware moet dus zó worden ontwikkeld dat een besluit tot weigering van een inschrijving niet automatisch, oftewel zonder tussenkomst van een medewerker, wordt genomen.

REIKWIJDE AVG EN DE 'CLOUD'

De AVG is van toepassing op verwerkingen binnen de Europese Unie. Op het eerste oog levert dit geen problemen op: wij wonen en werken in Nederland en onze informatie wordt niet uitgewisseld met landen buiten de EU of opgeslagen in landen buiten de EU. Althans, dat denken we. Want hoe weten we bij cloudsoftware of de servers waar die software wordt beheerd niet ergens in bijvoorbeeld de VS of India staan? In die landen gelden heel andere regels omtrent gegevensbescherming.

Een mooi voorbeeld zijn de data van de paspoortverwerking. Het bedrijf dat de reisdocumenten maakt, is vorig jaar overgenomen door het Amerikaanse Idemia. Het ministerie van BZK heeft bij die overname goed bedongen dat de servers waarop de gegevens voor het personaliseren van de paspoorten zijn opgeslagen niet in Amerika staan, maar in Europa.

TRANSPARANTIE EN DE FUNCTIONARIS GEGEVENSBESCHERMING

Onder de AVG wordt de verantwoordingsplicht van de verantwoordelijke uitgebreid. Die verantwoordelijke is het bestuursorgaan waaronder een bepaalde taak wordt uitgevoerd. Deze uitbreiding heeft dus een behoorlijke impact op gemeenten, omdat de verantwoordingsplicht extra werk en kosten met zich meebrengt. Elke verantwoordelijke moet met documenten kunnen aantonen dat de juiste technische en organisatorische maatregelen zijn genomen om aan de voorwaarden in de AVG te voldoen. Dit betekent in de praktijk

dat bij elke verzameling duidelijk moet zijn welke gegevens er worden verzameld, wie er toegang toe heeft, aan wie ze worden verstrekt, hoe lang ze worden bewaard en hoe dit bewaren technisch is geregeld.

Alle verwerkingen worden opgenomen in een register dat de functionaris gegevensbescherming (FG) gaat bijhouden. Deze functionaris was er bij veel gemeenten al, maar onder de AVG wordt hij verplicht gesteld. De FG is het eerste aanspreekpunt voor vragen over de AVG, controleert verwerkingen binnen de organisatie en geeft adviezen over de verwerkingen. De FG is ook degene die een privacyimpactanalyse (PIA) uitvoert of laat uitvoeren als de gemeente een risicovolle gegevensverzameling gaat aanleggen. Denk bijvoorbeeld aan gegevensverzamelingen voor de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) of voor het tegengaan van uitkeringsfraude in de gemeente.

PRIVACY BY DESIGN EN PRIVACY BY DEFAULT

De AVG verplicht de verantwoordelijke om al bij het ontwikkelen van nieuwe producten en diensten rekening te houden met het beschermen van de gegevens die erin worden verwerkt (privacy by design). Uitgangspunt is dat je niet méér gegevens verzamelt dan je voor het te bereiken doel daadwerkelijk nodig hebt (privacy by default).

Een voorbeeld zijn de digitale afspraaksystemen bij Burgerzaken, die de burger bij het maken van een afspraak om een groot aantal gegevens vragen. Maar welke informatie is nu écht nodig voor het maken van die afspraak? Ook zijn er gemeenten die de burger bij binnenkomst in het gemeentehuis vragen om zich aan te melden met hun BSN. Maar is dit echt noodzakelijk en kan het aanmelden niet eenvoudiger? Daarnaast is het goed om je af te vragen welke gegevens in de afspraken/aanmeldsystemen worden opgeslagen, wie er allemaal toegang toe hebben en hoe lang deze gegevens worden bewaard.

GEZOND VERSTAND

De AVG vraagt gemeenten om voortdurend een afweging te maken tussen de belangen van de burger bij het beschermen van zijn gegevens en de noodzaak van de gemeente om die gegevens te gebruiken. De gemeente mag persoonsgegevens alleen gebruiken als ze nodig zijn voor het uitvoeren van een wettelijke taak en als de burger toestemming geeft voor het gebruik van de gegevens. En als we dan persoonsgegevens mogen gebruiken, moeten we daar uiterst zorgvuldig mee omgaan. Geen reden tot stress; met gezond verstand kom je al heel ver!

Belgische wetgeving geslachtswijziging aangepast

Ook bij onze zuiderburen is de wetgeving over geslachtswijziging aangepast. Net als in Nederland hoeven transgenders in België sinds 1 januari 2018 hun lichaam niet veranderd te hebben voordat zij geregistreerd kunnen worden met het tegenovergestelde geslacht. Toch zijn er verschillen tussen de Nederlandse en de Belgische regeling.

Tekst: Eric Gubbels

DESKUNDIGENVERKLARING OF ZELFBESCHIKKING?

In België is het, net als in Nederland, niet nodig dat de rechter uitspraak doet over de geslachtswijziging. Een verzoek aan de ambtenaar van de burgerlijke stand is voldoende. Die ambtenaar vraagt niet om een deskundigenverklaring. Anders dan in Nederland hoeft de transgender niet te bewijzen ervan overtuigd te zijn tot het andere geslacht te behoren. De Belgische wetgeving gaat uit van zelfbeschikking. Een belangrijk punt van onvrede van transgenders in Nederland is juist dat ze een deskundige ervan moeten overtuigen dat hun genderidentiteit anders is dan hun biologische sekse. Want hoe kan een ander oordelen over wat de transgender zelf het beste weet? Op dat punt doen de Belgen het dus, vanuit transoogpunt, beter.

Voorbeeld: er ontstaat ophef omdat in de raad van bestuur van een groot internationaal bedrijf alleen mannen zitten. Bernardus Grimbergen, bestuurslid, bedenkt een creatieve oplossing: hij besluit vrouw te worden. Hij verklaart zich allang vrouw te voelen en voortaan als zodanig geregistreerd te willen

zijn. Moet de ambtenaar van de burgerlijke stand nu mevrouw Bernardus Grimbergen registreren?

WACHTTIJD VAN DRIE MAANDEN

In België geldt voor de transgender een wachttijd van drie maanden. In die periode kun je je bedenken, maar ook kan de procureur des Konings (zeg maar officier van justitie) een onderzoek instellen naar de afgelegde verklaring. Als de procureur denkt dat de transgender onheuse bedoelingen heeft, kan er een negatief advies volgen. De geslachtswijziging wordt dan geweigerd. Ook de abs mag weigeren mee te werken aan de geslachtswijziging. Naar verwachting zal daar niet veel gebruik van worden gemaakt. Bernardus Grimbergen uit ons voorbeeld kan echter rekenen op problemen met de Belgische justitie.

Na de drie maanden kan de transgender bij de abs verklaren nog steeds van geslacht te willen veranderen. De abs verandert vervolgens daadwerkelijk het geregistreerde geslacht. De transgender moet wel opschieten, want de tweede

verklaring kan hij afleggen tot zes maanden na de eerste. Deze verklaring is onherroepelijk. Anders dan in Nederland is het dus niet mogelijk dat de transgender met zijn verklaring de administratieve geslachtswijziging terugdraait. Als de transpersoon wil terugkomen op zijn verklaring, moet hij naar de rechter stappen.

Geslachtswijziging is, net als in Nederland, mogelijk vanaf de leeftijd van zestien jaar. Anders dan in Nederland moeten de ouders van een minderjarige instemmen met de wijziging.

“Hoe kan een ander oordelen over wat de transgender zelf het beste weet?”

NIEUWE VOORNAMEN

De geslachtswijziging is nu geregeld, maar we zijn er nog niet helemaal. Immers, de meeste transpersonen willen ook hun voornamen aanpassen. Dit gebeurt in België niet bij de ambtenaar van de burgerlijke stand, maar bij de Federale Overheidsdienst Justitie (FOD). Ook wanneer het geslacht in de geboorteakte nog niet is aangepast, kan de voornaamswijziging worden uitgevoerd, maar de gekozen voornamen moeten wel passen bij het nieuwe geslacht.

Voorbeeld: Petrus van Westvleteren heeft bij de ambtenaar van de burgerlijke stand gevraagd om geslachtswijziging. Hij wil voortaan als Marie van Westvleteren door het leven. Na drie maanden is de geslachtsverandering geregeld. Petrus had een strandvakantie gepland en vraagt een nieuw paspoort aan. Daarin staat dat zij Petrus van Westvleteren heet. Dit kan pas worden veranderd als ook de naamswijziging in orde is gemaakt. Petrus dient snel een naamswijzigingsverzoek in, en zeven maanden later heet zij Marie van Westvleteren. Maries paspoort is niet langer geldig; zij moet opnieuw een nieuw reisdocument aanvragen.

Interessant is de naamsregeling voor kinderen. Zij kunnen al vanaf hun twaalfde vragen om voornaamswijziging in een naam die past bij hun genderidentiteit. Zodra zij zestien zijn, mogen zij hun geslacht aanpassen, maar tegen die tijd kunnen zij zich ook hebben bedacht. Ze kunnen dan voor hun

achttiende verjaardag eenmalig vragen om het terugwijzigen van hun naam. Dit mogen ook nieuwe voornamen zijn, zolang ze maar passen bij het oorspronkelijke geslacht van het kind.

Voorbeeld: Karel van Orval wil al vanaf zijn tiende een meisje zijn. Voor zijn twaalfde verjaardag vraagt hij voornaamswijziging aan in Carola. In de jaren erna begint Carola te twijfelen. Wil zij wel als Carola door het leven? Als Carola zeventien is, stelt hij vast dat hij zich inmiddels weer voornamelijk als man is gaan identificeren. Hij wil af van de voornaam Carola en verzoekt opnieuw in wijziging, ditmaal in Simon. Na de voornaamswijziging vermeldt zijn geboorteakte dat Karel niet langer Carola, maar voortaan Simon heet.

ERKENNING IN NEDERLAND

De Belgische regeling voor geslachtswijziging wijkt dus op veel punten af van de Nederlandse. De hoofdlijnen zijn echter hetzelfde: de wijziging verloopt administratief en de transpersoon kan tegen geringe kosten van geslacht en voornamen veranderen. Een rechter komt er niet meer aan te pas en lichamelijke aanpassing aan het beoogde geslacht is niet langer nodig. Of de Belgen het beter doen, is een kwestie van smaak: tegenover de deskundigenverklaring in Nederland staat bij de zuiderburen een wachttijd van drie maanden. De loskoppeling van voornaamswijziging en geslachtswijziging levert behoorlijk wat extra administratieve rompslomp op, maar voor jonge kinderen biedt het juist extra mogelijkheden. In ieder geval zijn de verschillen zo klein, dat er geen erkenningsproblemen vallen te verwachten. Een Belgische geslachtswijziging kan in Nederland eenvoudig worden erkend.

Wel is de eerste Nederlander al in de problemen gekomen met een voornaamswijziging. De Belgische Koning had geweigerd haar naam aan te passen, omdat de Nederlandse autoriteiten daartoe bevoegd waren. Maar in Nederland kan dit alleen samen met een geslachtswijziging, en die heeft al plaatsgevonden.

Voorbeeld: Christoffel la Trappe woont in Antwerpen. Christoffel voelt zich al jaren vrouw en maakt gebruik van de nieuwe Belgische regeling om haar geslacht aan te passen. Ook dient zij een verzoek in om haar voornamen te wijzigen in Wilhelmina. De Belgische Koning wijst dit af en verwijst Christoffel naar Nederland. De Nederlandse abs kan Christoffel niet verder helpen: voornaamswijziging kan alleen samen met een geslachtswijziging. Christoffel moet alsnog naar de (Nederlandse) rechter om wijziging van haar geslachtsnaam in Wilhelmina te vragen.

Een schijnerkenning herkennen, hoe doe je dat?

De tweejarige Carlos wordt erkend door de ongehuwde Nederlander Rogier. Dit maakt Carlos Nederlander. Hij is met zijn moeder Carita afkomstig uit de Dominicaanse Republiek. Omdat Carita nu moeder is van een Nederlands kind, vraagt zij bij de IND een vergunning tot verblijf aan. Rogier ontvangt van iemand die deze constructie heeft georganiseerd een betaling van tweeduizend euro, waarmee hij zijn schuldenlast weer enigszins kan verlichten. Carita krijgt een 'baan' in de gedwongen prostitutie.

Tekst: Ronald Zijlstra

Deze hypothetische casus kan zomaar werkelijkheid worden als de betrokken Nederlandse autoriteiten niet alert zijn en de signalen van een mogelijke schijnrelatie niet opmerken of negeren.

We kennen al geruime tijd schijnhuwelijken; huwelijken die louter zijn of worden gesloten om een verblijfsvergunning te bemachtigen. Voor de huwelijksluiting in Nederland of voor de registratie van een in het buitenland gesloten huwelijk eist de wet in een aantal gevallen dat de echtelieden een verklaring afleggen waarin zij aangeven dat die verblijfsvergunning niet het doel is van hun huwelijk. Voor het erkennen van kinderen wordt een dergelijk verklaring niet door de wet voorgeschreven. Natuurlijk hoeven echtgenoten niet van elkaar te houden als zij willen trouwen en natuurlijk hoeft de erkenner niet de echte vader van het kind te zijn. Toch acht de wet het in beide

gevallen in strijd met de Nederlandse openbare orde als de huwelijksverbintenis of erkenning alleen wordt aangegaan om zo een verblijfsvergunning te krijgen.

WAT IS EEN SCHIJNERKENNING?

Met een schijnerkenning wordt in het algemeen de erkenning van een kind bedoeld die niet tot doel heeft om familierechtelijke betrekkingen tussen het kind en de vader te creëren, maar om te profiteren van andere rechten die het gevolg zijn van de erkenning. Hierbij kun je denken aan het verkrijgen van de Nederlandse nationaliteit en/of een verblijfsvergunning. Vaak wordt er geld betaald aan personen die om die redenen een kind erkennen.

Dit is niet hetzelfde als het fenomeen waarbij binnen een vermoedelijke schijnrelatie doelbewust een kind wordt verwekt,

om te proberen als ultiem drukkingsmiddel de autoriteiten alsnog van de echtheid van de relatie te overtuigen. Als het kind daadwerkelijk de partners van de schijnrelatie als biologische ouders heeft, is er geen sprake van een schijnerkenning. Ondanks dat niet het kind, maar wel het bijkomende verblijfsrechtelijke voordeel gewent is, valt tegen dergelijke praktijken weinig te doen. We kunnen mensen immers niet verbieden om kinderen te maken. Zodra het kind er is, kan zijn bestaan uiteraard niet meer weggecijferd worden, ook al is het een soort van verblijfsbaby.

HOE HERKEN JE EEN SCHIJNERKENNING?

Indicaties die wijzen op een schijnerkenning, kunnen we herkennen aan een combinatie van verschillende factoren:

- De verblijfstoestand en verblijfsgeschiedenis van de erkenner of de moeder. Als een van beiden zich in een illegale of twijfelachtige verblijfstoestand bevindt, als eerdere verblijfsaanvragen steeds werden geweigerd of als bevelen om het grondgebied te verlaten werden genegeerd, bestaat het risico dat deze persoon probeert via een kind de verblijfsituatie te legaliseren.
- De kennis van elkaars achtergrond en persoonlijke gegevens, en of de moeder en de erkenner een affectieve (en seksuele) relatie hebben gehad en een gezin hebben gevormd of minstens op hetzelfde adres hebben gewoond. Uit het verloop van de contacten tussen de moeder en de erkenner kan worden afgeleid of zij elkaar ten tijde van de verwekking al kenden. Dit is van belang om te kunnen inschatten of de erkenner de biologische vader kan zijn.
- De zwakke sociale positie van de verblijfsgerechtigde alleenstaande moeder met kind of de erkenner. Tenzij de erkenner en de moeder allebei te kwader trouw zijn, komt het vaak voor dat de illegale ouder misbruik maakt van de sociale positie of goedgelovigheid van de andere ouder die soms oprecht hoopt dat het kind een vaderfiguur in zijn leven krijgt.
- Het feit dat de erkenner nog gehuwd is en samenleeft met een andere vrouw dan de moeder van het erkende kind.
- Het aantal kinderen dat de erkenner bij verschillende vrouwen heeft erkend, al dan niet met verblijfsrechtelijke consequenties.
- Het georganiseerde karakter van schijnerkenningen tegen betaling, bijvoorbeeld via vaste tussenpersonen of in

bepaalde milieus, zoals Afrikaanse kerken.

- De vraag of de erkenner zijn vaderrol in de praktijk waarmaakt. Is hij begaan met het kind? Via de juiste vraagstelling kan worden achterhaald of de erkenner op de hoogte is van essentiële zaken uit het leven van zijn kind, zoals de crèche of school, de kinderarts, inentingen, de pampers, zijn kledingmaat en de ontwikkeling van het kind.

“Gebrek aan een duurzaam gezinsleven met de erkende minderjarige is een aanwijzing voor een schijnerkenning”

DE ROL VAN DE GEMEENTEAMBTENAAR

De minister van Justitie en Veiligheid verwacht dat een ambtenaar van de burgerlijke stand (abs) zich actief opstelt als hij een schijnerkenning vermoedt. Maar een te snelle weigering kan tot veel procedures leiden, en ook dat is niet gewenst. Een zorgvuldige afweging door de abs is dus een vereiste en niet altijd eenvoudig. Bij een vermoedelijke schijnerkenning kan de abs het best contact opnemen met het Adviesbureau van de NVVB. Zij bespreken de casus met de ambtenaar, helpen bij het beoordelen van de overgelegde documenten en geven vervolgens een degelijk advies.

De ervaring leert dat mogelijke schijnerkenners een soort 'shopgedrag' vertonen. Ze bezoeken voor erkenning bijvoorbeeld een gemeente waarmee ze geen enkele logische band hebben, of gaan naar een andere gemeente als ze in de eerste niet tot erkenning worden toegelaten. Soms woont de erkenner zelfs niet in Nederland. Het Adviesbureau registreert deze casussen zodat zij kunnen nagaan of er wellicht wordt geshopt. Wie besluit om een erkenner niet tot erkenning toe te laten, wordt aangeraden om op de getoonde brondocumenten een gemeentestempel te plaatsen met daarbij de opmerking 'kopie gemaakt'. Dit kan voor een eventuele volgende gemeente een signaal zijn dat de erkenning wellicht eerder is geweigerd, waarna deze gemeente de casus eerst uitgebreid met het Adviesbureau kan onderzoeken.

DE CONTROLE VAN BUITENLANDSE ERKENNINGEN

Wie een buitenlandse erkenning krijgt aangeboden, moet dit document goed controleren. Onderstaande checklist kan daarbij helpen. Hij bevat de toets aan het Nederlandse internationaal privaatrecht (artikelen 100 en 101 van boek 10 BW) voor het laten doorwerken in de Nederlandse rechtsorde van een in het buitenland gedane erkenning van een minderjarig kind door een Nederlander.

Stap 1: Onderzoek waar het aangeboden buitenlandse document is opgesteld. Het document moet zijn opgemaakt buiten Nederland. Een op een buitenlands consulaat in Nederland opgesteld document wordt niet geaccepteerd, omdat dit behoort tot het Nederlandse grondgebied. Het maakt niet uit of de Nederlandse erkenner ook nog een andere nationaliteit heeft.

Stap 2: Onderzoek of de rechtsfiguur 'erkenning' (of wettiging) voorkomt in het betreffende buitenlandse positieve afstammingsrecht. Tussen de erkenner en het erkende kind moet door de erkenning een formele afstammingsrelatie zijn ontstaan. De vraag is of dit (naar vreemd recht als natuurlijk kind van de moeder geboren) kind volgens het nationale recht van het kind kan worden erkend of gewettigd.

Stap 3: Onderzoek of het kind niet al een andere juridische vader had voordat het aangeboden buitenlandse stuk werd opgemaakt. Let op de mogelijkheid dat bij verschillende burgerlijke standen in een of meer landen erkenningsaktes zijn opgemaakt. Een kind dat tijdens een huwelijk is geboren, heeft al een juridische vader. Een daaropvolgende erkenning is onacceptabel.

Stap 4: Onderzoek of op het moment van de erkenning sprake was van een gehuwde Nederlandse man als de erkenning vóór 1 april 2014 is gedaan, of als de erkenning na 1 april 2014 is gedaan en de Nederlandse man op een van de Caribische eilanden woont. Een gehuwde Nederlandse man moest tot 1 april 2014 toestemming van de rechter hebben om een kind te erkennen. Een gehuwde Nederlandse man die op een van de zes Caribische eilanden van het Koninkrijk woont, kan ook na 1 april 2014 niet zonder meer rechtsgeldig een kind erkennen. Hij moet óf de biologische vader zijn óf tussen de man en het kind moet een nauwe persoonlijke betrekking bestaan. In dit geval stelt de rechter het bestaan van een familielevens met het kind ten tijde van de erkenning vast. Lees voor meer uitleg over het na 1 april 2014 geldende Nederlandse erkenningsrecht de Nederlandse Handleiding Rijkswet op het Nederlandschap (RWN).

Stap 5: Onderzoek of het overgelegde stuk een 'aanvaarding/ relatie van vaderschap van een kind' bevat. Het moet gaan om een (schriftelijke) onherroepelijke rechterlijke beslissing (art. 10:100 BW) of 'een door een daartoe bevoegde instantie overeenkomstig de plaatselijke voorschriften opgestelde akte' (art. 10:101 BW).

Stap 6: Onderzoek welke voorwaarden in het betrokken land gelden om een kind rechtsgeldig te erkennen of te wettigen. Als de erkenning niet volgens het toepasselijke buitenlands recht is gegaan, is deze niet vatbaar voor erkenning in Nederland (art. 100 lid 1b boek 10 BW).

Uitzondering: naar het recht van de Dominicaanse Republiek kan alleen de biologische vader het kind erkennen. In de praktijk letten de Dominicaanse autoriteiten niet op deze voorwaarde. Naar Nederlands recht speelt biologisch vaderschap geen rol bij het erkennen van een kind. Dit leidt ertoe dat het wel of niet voldoen aan deze Dominicaanse voorwaarde buiten beschouwing blijft als de erkenning wordt beoordeeld in Nederland of een ander land van het Koninkrijk.

Stap 7: Onderzoek of de moeder of het kind heeft ingestemd met de erkenning, voor zover het toepasselijke (buitenlandse) recht dit vereist (artikel 10:101 lid 2 onder b BW).

Stap 8: Onderzoek de erkenning als laatste op een schijnhandeling (artikel 10:101 lid 2c BW). Zijn er aanknopingspunten dat de erkenning enkel is gedaan om het Nederlandschap te verkrijgen of om adoptieregels te omzeilen? Gebrek aan een duurzaam gezinsleven met de erkende minderjarige is een aanwijzing voor een schijnerkenning. Het opnemen van de minderjarige in het gezin van de niet-biologische erkenner en zijn of haar partner (niet de moeder) is een aanwijzing van het omzeilen van de Nederlandse adoptie- of vreemdelingenwetgeving. Naast deze voorbeelden kunnen er andere feiten zijn die wijzen op een schijnhandeling. Als met DNA het biologisch vaderschap is aangetoond, is er nooit sprake van een schijnerkenning.

Stap 9: Als het inderdaad blijkt te gaan om een buitenlandse erkenning die niet vatbaar is voor erkenning in Nederland (of elders in het Koninkrijk), kan de erkenning van het minderjarige kind in Nederland (of elders in het Koninkrijk) worden overgedaan naar Nederlands recht of naar het recht van het betreffende eiland.

DIGIDENTITY

IS JOUW GEMEENTE AL KLAAR VOOR ONLINE ZAKEN DOEN OVER DE GRENS?

verplicht vanaf september 2018!

Europese burgers, consumenten en bedrijven moeten vanaf september 2018 bij alle Nederlandse organisaties in de publieke sector kunnen inloggen met hun nationale inlogmiddel. Je kunt voldoen aan de eIDAS-verplichting door aan te sluiten op het stelsel van eHerkenning | Idensys. Wij zijn erkend leverancier en kunnen deze aansluiting voor je regelen.

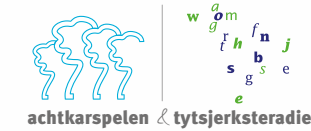
eIDAS

idensys

www.digidentity.eu
eid@digidentity.eu | 088 - 778 78 78

De gemeenten Achtkarspelen en Tytsjerksteradiel wurkje tegearre om selsstannich te bliuwen. Hjirfoar is in 'werkmaatschappij' oprjochte dy't yn opdracht fan beide gemeenten de útfierende en tsjinstferliende taken útfiert.

De werkmaatschappij is op zoek naar een:

Beheerder Basisregistratie Personen

De volledige vacatureteksten en sollicitatie richtlijnen kun je raadplegen op www.achtkarspelen.nl/vacatures of www.t-diel.nl/vacature.

Acquisitie naar aanleiding van deze advertentie is niet gewenst.

tegearre selsstannich

CIB Centraal InkoopBureau

Dé beveiligd papier specialist voor gemeenten

Als specialist op het gebied van beveiligd papier weten we als geen ander hoe belangrijk het is om de identiteitsgegevens van uw burgers te beschermen.

Door nauw samen te werken met toonaangevende instanties op het gebied van documentbeveiliging, zijn we in staat om betrouwbare producten te leveren die optimale bescherming bieden tegen de nieuwste vervalsingstechnieken. Een goed voorbeeld hiervan is ons Gemeentelijk Beveiligd VNG-papier (GBP) voor gemeentelijke uittreksels: het best beveiligde papier in zijn soort.

Beveiligingskenmerken GBP:

- Specifieke groene kleur
- Chemische reagentia
- Uniek watermerk
- Scan- en kopieerbeveiliging
- Microteksten
- Oplichtende iris
- Zichtbare en onzichtbare (UV)-vezels
- Unieke Rainbow UV-vezel
- Unieke nummering per vel met boekdruktechniek

Profiteer van onze voordelige intekenprijzen tijdens de bestelronde in maart.

www.cib.nl CIB Centraal InkoopBureau BV Postbus 330 2700 AH Zoetermeer
telefoon: 079 36 38 400 e-mail: info@cib.nl

NVVB gebruikt social media

@NVVB_

/NederlandseVerenigingvoorburgerzaken

nederlandse-vereniging-voor-burgerzaken

www.nvnb.nl

NVVB Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken

Emily Westdorp

De ontwikkelingen bij het vak Burgerzaken volgen elkaar snel op, en de toekomst ervan ligt natuurlijk bij de 'jonkies'. Hoe kijken jonge mensen tegen Burgerzaken aan, en hoe gaan ze ermee aan de slag? Aan de hand van een aantal vragen wil B&R deze jonge mensen een gezicht geven. In dit nummer geven wij het woord aan Emily Westdorp.

Foto: Stefan Krofft

WAT IS JE LEEFTIJD, WAAR WOON JE EN WAAR WERK JE?

Ik ben Emily Westdorp en ik ben 22 jaar oud. Ik woon in Den Burg op het mooie Texel samen met mijn vriend Chris, dochter Tessel en drie katten. Ik werk op de afdeling Burgerzaken van de gemeente Texel. Zowel frontoffice als backoffice, waarbij ik me op de backoffice vooral bezighoud met naturalisatie.

HOE LANG WERK JE AL BIJ BURGERZAKEN EN HOE BEN JE DAAR TERECHTGEKOMEN?

Ik ben sinds juni 2016 werkzaam bij Burgerzaken. In januari 2016 werd ik aangenomen als Buitengewoon Ambtenaar van de Burgerlijke Stand bij de gemeente Texel. Later kwam er een vacature vrij bij Burgerzaken en het leek me ontzettend leuk om daar te werken. Ik reageerde op de laatste dag dat dit mogelijk was en werd gelukkig aangenomen! Op dat moment volgde ik ook nog de opleiding Sociaal Juridische Dienstverlening aan de Hogeschool van Amsterdam, waar ik in juni 2017 ben afgestudeerd. Inmiddels heb ik een vaste aanstelling bij de afdeling Burgerzaken.

“In een wereld waar veel veranderingen plaatsvinden, is het de kunst om de kwaliteit van de dienstverlening hoog te houden”

WAT TREKT JE AAN IN HET VAK?

De verscheidenheid aan vragen vanuit burgers trekt mij enorm. Ook het contact met burgers vind ik erg boeiend. Ik vind het leuk om de burgers te helpen, met ze mee te denken en ze te adviseren. Geen dag is hetzelfde! In een wereld waar veel veranderingen plaatsvinden, is het de kunst om de kwaliteit van de dienstverlening hoog te houden. Deze uitdaging trekt me erg aan in het vak.

WELKE TOEKOMSTIGE ONTWIKKELINGEN ZIE JIJ IN HET VAK? WELKE ONTWIKKELINGEN OMARM JE? EN TEGENOVER WELKE ONTWIKKELINGEN STA JE KRITISCH?

Ik zie vooral veel digitalisering. Alles om ons heen wordt steeds digitaler. Het is bijna onmogelijk om hieraan te ontkomen

Jonkies gezocht

Werken er in jouw gemeente ook veelbelovende jonkies bij Burgerzaken? Dan horen we het graag! Stuur een e-mail naar communicatie@nvvb.nl en wie weet staat jouw collega straks op deze pagina.

en niet in die flow mee te gaan. Toch vind ik dat we moeten oppassen dat we niet alles gaan uitbesteden aan een medium zoals internet of aan andere bedrijven. Denk bijvoorbeeld aan de mogelijkheid om straks je rijbewijs aan te kunnen vragen bij een fotograaf. Als je steeds meer gaat uitbesteden, raak je naar mijn idee het overzicht kwijt, en ik denk dat het dan ook lastiger wordt om de privacy van de burger te waarborgen. Daarnaast is het, om terug te komen op de digitalisering, voor mijn gevoel belangrijk om altijd de mogelijkheden voor direct contact open te houden. Zo zorg je ervoor dat de dienstverlening laagdrempelig blijft en de burger je kan bereiken op de manier die hij of zij prettig vindt. Dat omarm ik ook: het is goed dat iedereen zijn eigen vorm van dienstverlening kan kiezen. Maar het is en blijft belangrijk om grenzen te stellen. Verder denk ik dat het goed is om te investeren in jonge mensen binnen Burgerzaken, sowieso binnen de overheid. Ook binnen de gemeente Texel (en Burgerzaken) zijn we altijd op zoek naar jong talent!

WAAR DENK JE OVER VIJF JAAR TE WERKEN?

Ik hoop dat ik over vijf jaar nog steeds bij de afdeling Burgerzaken van de gemeente Texel werk. Ik heb het hier erg naar mijn zin en hoop dat ik de komende vijf jaar nog veel mag leren en mij binnen dit vak verder mag ontwikkelen!

WAT BETEKENT DE NEDERLANDSE VERENIGING VOOR BURGERZAKEN (NVVB) VOOR JOU NU, EN WAT ZOU DE NVVB IN DE TOEKOMST VOOR JOU KUNNEN BETEKENEN?

De NVVB is voor mij een belangrijk adviesorgaan. Ik vind het een prettig idee dat ik met de NVVB kan overleggen over casussen waar ik niet goed uitkom of waarover ik twijfel. Ik hoop dat ik in de toekomst naar veel bijeenkomsten en evenementen van de NVVB kan gaan, om zo nog meer te leren. Dat is ook mijn doel voor de aankomende jaren: meer leren van de NVVB!

Het moeilijke artikel 24b van de Paspoortwet

X, inwonster van Rotterdam, vraagt in maart 2015 een Nederlands paspoort aan. Sinds november 2012 staat zij echter opgenomen in het Register Paspoortsignaleringen (RPS) van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). De gemeente houdt besluitvorming aan gedurende acht weken om X in staat te stellen in overleg te treden met BZK. Artikel 44, vierde lid, van de Paspoortwet (Pw) schrijft dit voor. Het overleg leidt niet tot verwijdering van de signalering.

Tekst: Hans Tomson

De reden legt BZK uit in hun brief van 8 juni 2015 aan X, met een kopie aan de gemeente. De politie in Limburg heeft in 2012 twee verschillende reisdocumenten in beslag genomen met de persoonsgegevens van X, met twee verschillende pasfoto's, in handen van twee verschillende personen. Er is dus sprake van een gegrond vermoeden dat handelingen zijn verricht die het vertrouwen in reisdocumenten kunnen schaden, zoals bedoeld in artikel 24b, Pw. "Volgens de minister bestaat geen reden om de gegevens van X uit het Register te verwijderen, omdat X geen stukken ter onderbouwing van haar verzoek heeft overgelegd en uit het enkele feit dat haar een Nederlandse identiteitskaart is verstrekt niet kan worden geconcludeerd dat het gegronde vermoeden niet meer bestaat, nu verstrekking van een identiteitskaart niet kan worden geweigerd."

Op 25 juni 2018 weigert de burgemeester de aanvraag, omdat geen overeenstemming met BZK is bereikt, de signalering nog bestaat en de redenen om verstrekking van een paspoort te weigeren nog steeds bestaan. Het bezwaar van X wordt in november ongegrond verklaard. X gaat in beroep bij de

rechtbank Rotterdam. Ook zonder succes, want in oktober 2016 verklaart de rechtbank het beroep ongegrond.

RAAD VAN STATE¹

X gaat in hoger beroep bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State. Zij boekt daar een succesje: de Raad vindt dat de motivering van de rechtbank op één punt onvoldoende is. Maar uiteindelijk leidt dit toch niet tot het verkrijgen van een paspoort. De belangrijkste overwegingen

"2.2. De weigering een paspoort te verstrekken is geen bestraffende sanctie, reeds omdat deze weigering niet is bedoeld om leed toe te voegen maar om bij te dragen aan het vertrouwen in Nederlandse reisdocumenten, zodat de voor bestraffende sancties geldende waarborgen van artikel 6 van het EVRM niet van toepassing zijn. In zoverre faalt het betoog.

2.3. Zoals de Afdeling eerder heeft geoordeeld in de uitspraak van 29 augustus 2012, ECLI:NL:RVS:2012:BX6474, mag bij de beoordeling van een aanvraag om verstrekking van een

paspoort niet worden volstaan met de enkele vaststelling dat de aanvrager in het Register is vermeld. De burgemeester heeft in deze zaak niet met een dergelijke enkele vaststelling volstaan, maar verwezen naar de inhoud van de brief van 8 juni 2015. Ook in zoverre faalt het betoog.

2.4. Uit de brief van 8 juni 2015 kan echter niet worden afgeleid dat de redenen om verstrekking van een paspoort te weigeren ten tijde van de besluitvorming nog steeds bestonden. Daarvoor is de informatie in die brief onvoldoende concreet. In zoverre slaagt het betoog.

3. Het hoger beroep is gegrond. De aangevallen uitspraak moet worden vernietigd. Doende hetgeen de rechtbank zou behoren te doen, zal de Afdeling het beroep gegrond verklaren en het besluit van 16 november 2015 vernietigen wegens strijd met artikel 7:12, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht."

"Meervoudig verlies van een paspoort komt in de praktijk vaak voor, net als beschadiging en vervalsing van het document"

MAAR DAN VOLGT DE VERRASSENDE UITSMIJTER:

"4. Ter zitting van de Afdeling heeft de burgemeester onweersproken toegelicht dat de politie in 2012 heeft geconstateerd dat twee verschillende personen van de persoonsgegevens van X gebruik maakten. Omdat onduidelijk was op wie die persoonsgegevens betrekking hadden, heeft de politie toen het paspoort ingenomen van de persoon die zich in deze procedure X] noemt. Met betrekking tot deze naam is toen ook een signalering in het Register opgenomen. Volgens de burgemeester bestaat bij de politie nog steeds onduidelijkheid over de identiteit van de persoon die zich in deze procedure X noemt, omdat zij tot op heden heeft geweigerd mee te werken aan een identiteitsonderzoek. Aldus heeft de burgemeester het hiervoor in 2.4 geconstateerde gebrek hersteld. Dat in de Circulaire niet is vermeld dat een situatie als hiervoor weergegeven tot het gegronde vermoeden leidt dat een persoon handelingen heeft verricht die het vertrouwen in reisdocumenten schaden, betekent niet dat de

burgemeester dit gegronde vermoeden ten onrechte aanwezig heeft geacht. De Circulaire bevat in zoverre immers geen limitatieve opsomming."

Daarom ziet de Afdeling aanleiding de rechtsgevolgen van het besluit van 16 november 2015 in stand te laten. Wel wordt de burgemeester in de proceskosten veroordeeld, € 1.980 rechtsbijstand en € 418 griffierecht.

TOELICHTING

De behandeling van paspoortaanvragen als de aanvrager is gesignaleerd, blijft in de praktijk moeilijk. De bekende Circulaire van BZK geeft informatie en voorbeelden, maar bevat niet alle gevallen die zich in de praktijk voordoen. Het Handboek Burgerzaken Amsterdam (HBA) geeft praktijkinformatie en modelbrieven. Meervoudig verlies van een paspoort komt in de praktijk vaak voor, net als beschadiging en vervalsing van het document. In deze zaak bevestigt de Raad dat er nog andere gevallen kunnen zijn waarin sprake is van artikel 24b Pw.

Ook herhaalt de Raad opnieuw dat de gemeente zich niet alleen op de signalering van BZK mag beroepen. De gemeente moet zelf in het weigeringsbesluit opnemen op grond waarvan er sprake is van het gegronde vermoeden in de zin van artikel 24b. Uiteraard kan men daarbij verwijzen naar het besluit van BZK om iemand te signaleren en te weigeren dit ongedaan te maken. De gemeente moet echter duidelijk in het besluit opnemen dat de gronden nog steeds bestaan. Als dat in het primaire besluit tot afwijzing niet is gedaan, kan dit nog worden hersteld in het besluit op bezwaar. In deze zaak was dit niet gedaan. De rechtbank had er geen punt van gemaakt, maar de Raad van State deed dit wel en beoordeelde het als een motiveringsgebrek.² Daarom werd het hoger beroep gegrond verklaard.

Gelukkig voor de collega's in Rotterdam: de rechter kan bepalen dat de gevolgen van een vernietigd besluit toch in stand blijven.³ En dat gebeurde hier, gelet op het verweer van Rotterdam op de zitting. Liep het toch nog goed af, maar het was wél een dure les.

1. Uitspraak van 29 november 2017, zaaknummer 201608592/1/A3.

2. Gepubliceerd op www.rechtspraak.nl, ECLI:NL:RVS:2017:3253.

3. Ook moet in het besluit worden vermeld dat de gevolgen van de weigering voor de aanvrager niet onevenredig zijn. Dit speelde niet in deze zaak.

3. Artikel 8:72, derde lid, Algemene wet bestuursrecht. Dit geldt ook in hoger beroep.

Meer inzicht in jouw dienstverlening met het Dashboard Managementinformatie

In één oogopslag de prestaties van jouw gemeente overzien, vergelijkingen maken met andere gemeenten, monitoren en sturen op basis van 35 kritieke prestatie-indicatoren (KPI's), en slimme managementinformatie om je eigen dienstverlening verder te verbeteren? Dit is allemaal mogelijk met het vernieuwde Dashboard Managementinformatie.

Tekst: Marco Brederveld

In 2015 ontwikkelde de NVVB samen met Totta Research en BMC het Dashboard Managementinformatie. Dit slimme systeem verzamelt feitelijke sturingsinformatie en richt zich op de klantbeleving van de geboden dienstverlening.

INZICHT IN DE PRESTATIES VAN JOUW GEMEENTE

Het Dashboard Managementinformatie is een meet- en stuurinstrument dat uit de eigen gemeenteadatabases 35 kritieke prestatie-indicatoren (KPI's) verzamelt en die in een overzichtelijk dashboard in beeld brengt. In dit dashboard zie je duidelijk de gemiddelde gegevens van alle deelnemende gemeenten. Door je eigen gegevens daarmee te vergelijken, krijg je als gemeente eenvoudig inzicht in je eigen prestaties en aandachtspunten. Ook toont het Dashboard data van de Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG) over de adreskwaliteit van jouw gemeente.

KLANTTEVREDENHEIDSONDERZOEK

Dit dashboard is daarnaast hét middel om meer inzicht te krijgen in de klantbeleving en in de tevredenheid van je klanten. Alle bezoekers van je digitale loket en jullie balielocaties en de bellers naar het centrale telefoonnummer van jouw gemeente

worden direct na het (digitale) contactmoment uitgenodigd om een digitale vragenlijst in te vullen. Deze vragenlijst richt zich op de belangrijkste aspecten van de klantbeleving, de Customer Effort Score (CES) en natuurlijk op verbeter suggesties voor de klanttevredenheid en de klantbeleving. Jullie gemeente kiest zelf of je hiervoor de huidige vragenlijsten voor de klanttevredenheidsonderzoeken (KTO) gebruikt of de vernieuwde, vereenvoudigde kortere uitvraag.

DE RESULTATEN DIRECT IN JOUW DASHBOARD

De feedback van jullie klanten op de dienstverlening van jouw gemeente is 'realtime' te volgen via een eigen online omgeving. De onderzoeksresultaten worden elk kwartaal ingelezen in het Dashboard Managementinformatie. Met een aantal open vragen worden concrete ideeën van klanten verzameld.

Recentelijk hebben we een aantal nieuwe verbeteringen doorgevoerd, waardoor jouw gemeente nu nog beter kan profiteren van de informatie die het Dashboard jullie geeft.

NIEUW: TELEFONIEDATA

Recent hebben we aan het Dashboard de mogelijkheid

NIEUWE ABONNEMENTSVORMEN	
Basis	Plus
<ul style="list-style-type: none"> • 35 KPI's overzichtelijk gepresenteerd in één dashboard, waarvan een deel is gekoppeld aan jouw eigen bronbestanden • Continue klantmeting op drie kanalen (waarbij je in 2018 ook kunt kiezen voor een kortere variant) • Geautomatiseerd inlezen en uploaden van je telefoniedata (inclusief installatie) • Jaarlijkse gebruikersbijeenkomst • Telefonisch analysegesprek • Jaarrapport op maat 	<ul style="list-style-type: none"> • 35 KPI's overzichtelijk gepresenteerd in één dashboard, waarvan een deel is gekoppeld aan jouw eigen bronbestanden • Continue klantmeting op drie kanalen (waarbij je in 2018 ook kunt kiezen voor een kortere variant) • Geautomatiseerd inlezen en uploaden van je telefoniedata (inclusief installatie) • Jaarlijkse gebruikersbijeenkomst • Uitgebreid Analysegesprek bij jou op locatie (in plaats van telefonisch) • Kwartaalrapporten en jaarrapport op maat

toegevoegd om je telefoniedata geautomatiseerd te laten inlezen en uploaden via een speciaal daarvoor gebouwde exporttool. Deze telefonie-exporttool zorgt ervoor dat de benodigde telefoniedata elk kwartaal automatisch wordt ingelezen en aangeleverd aan het dashboard. Het bedrijf Synaxion installeert de tool bij jullie en zorgt dat deze werkend wordt opgeleverd.

NIEUW: RAPPORT(EN) OP MAAT

Met de nieuwe functionaliteit 'jaarrapport op maat' krijg je na elk (ingevuld) kalenderjaar automatisch een rapport van alle bij jouw gemeente ingevoerde data. Met behulp van grafieken zie je heel snel de kwaliteit van de door jullie geboden dienstverlening. Je kunt dit kant-en-klare rapport direct aan je managementteam (MT), directieteam (DT), college of raad aanbieden.

NIEUW INZICHT, NIEUWE VRAGEN

Met het Dashboard in huis beschikt jouw gemeente over een schat aan informatie. Maar nieuwe inzichten roepen ongetwijfeld ook nieuwe vragen op. Hoe plaats ik onze individuele resultaten in het juiste perspectief? Waar zijn de opvallende verschillen tussen de diverse gemeenten zichtbaar? Hoe kunnen we het nog beter doen? Hoe richten andere gemeenten hun dienstverlening in? Kunnen wij daar iets van leren? Met de verdiepingsmodule biedt het Dashboard jouw gemeente extra inzicht om antwoorden te krijgen op deze en andere vragen. De verdiepingsmodule bestaat uit gezamenlijke verdiepingsessies en een jaarlijks analysegesprek.

In de verdiepingsessies gaan maximaal vijftien gemeenten samen op zoek naar verklaringen voor eventuele verschillen.

De gemeenten kunnen op deze manier veel van elkaar leren. De sessies worden begeleid door de NVVB, BMC en Totta Research.

Op basis van de uitkomsten van het Dashboard worden in een jaarlijks analysegesprek de kansen en bedreigingen geïnventariseerd. Een adviseur denkt mee over de mogelijke oplossingen, de aanpak, de implementatie en het creëren van draagvlak daarvoor. Daarnaast wijst hij op praktijkvoorbeelden van andere gemeenten, de nieuwe wet- en regelgeving en diverse producten en diensten die kunnen helpen bij de vormgeving van de dienstverleningsambities van jouw gemeente. Het jaarlijkse analysegesprek zorgt voor een stroomversnelling van het leer- en verbeterproces in jouw gemeente. In het Basispakket bespreken we de data-analyse telefonisch met jullie, terwijl we in het Pluspakket bij jullie langskomen voor een uitvoerig analysegesprek.

NIEUWE ABONNEMENTSVORMEN

In 2018 hebben wij twee nieuwe abonnementsvormen geïntroduceerd, beide met de nieuwe telefonie-exporttool en het nieuw ontwikkelde 'jaarrapport op maat'. In het overzicht zie je de verschillen tussen het Basispakket en het Pluspakket.

MEER INFORMATIE?

Ben je geïnteresseerd geraakt in het Dashboard Managementinformatie en de vele voordelen voor jouw gemeente? Neem dan een kijkje op de website www.dashboard-managementinformatie.nl of stel je vraag via een e-mail aan nvnb@nvvb.nl.

Colofon

B&R 1

15 februari 2018

ISSN

0929-9262

Redactie

Roos Gardien en Tessa van Asperen
communicatie@nvvb.nl
079-3617747

Foto cover

Sjors Massar

Bedankt!

Melle Bakker, Marco Brederveld, Henk van Dijkhuizen,
Eric Gubbels, Stefan Krofft, Carmen Kromosono-Jonathans,
Tjeerd Langstraat, Sjors Massar, Wolfje Mijnders, Nancy Schoof,
Melissa Smink, Hans Tomson, Emily Westdorp, Ronald Zijlstra,
Arre Zuurmond

Productie

Veenman+, Rotterdam

Correctie (gedeeltelijk)

Tekstbureau Met Anne

Vormgeving

Mark Moget, Uberhaupt.nl

Oplage

2250

Adverteren?

Stuur een mail naar de redactie van B&R of neem telefonisch
contact op voor de mogelijkheden
communicatie@nvvb.nl of 079-3617747.

Abonnementen

Burgerzaken & Recht (B&R) is gratis voor leden van de NVVB.
Niet-leden kunnen zich abonneren voor een bedrag van
€115,- per jaar. Abonnementen kunnen schriftelijk tot uiterlijk
1 november voorafgaande aan het jaar van gewenste
beëindiging worden opgezegd.

Contact

E: communicatie@nvvb.nl
T: 079-3617747
www.nvvb.nl

©2017

Artikelen uit B&R mogen alleen met schriftelijke toestemming
van de NVVB worden overgenomen. Foto's zonder
bronvermelding zijn stockfoto's.

@NVVB_

/NederlandseVerenigingvoorburgerzaken

nederlandse-vereniging-voor-burgerzaken

www.nvvb.nl

Kijk, zo eenvoudig maak
je een planning :-)
#plannenismakkelijk
#iedereenblij

PERONEELS-
PLANNING

AFSPRAKEN EN
RESERVERINGEN

Een efficiënte planning van medewerkers op het actuele werkaanbod is van essentieel belang. Voor veel gemeenten blijkt dit complex, tijdrovend en foutgevoelig te zijn. JCC-Personeelsplanning ondersteunt roosteraars om de juiste bezetting voor zowel de front- als backoffice te realiseren. Indien u op afspraak werkt, dan zorgt een efficiënte koppeling met ons afsprakensysteem ervoor dat de juiste medewerkers tijdig worden ingepland om de afspraken snel en vakkundig af te handelen. Zo zorgen wij met onze oplossingen en kennis ervoor dat u op een efficiënte wijze kwalitatieve dienstverlening kunt blijven aanbieden die precies aansluit bij de wensen van uw burgers en medewerkers. Vandaag en morgen.

jccsoftware
let's get it together!

+31 (0)541 62 70 62 • info@jccsoftware.nl • www.jccsoftware.nl

Veilig en efficiënt betalen in uw organisatie.

Key2Betalen 5.0

De voordelen van **Key2Betalen 5.0**:

- ✓ Snel en efficiënt betalen
- ✓ Veilige gegevensuitwisseling
- ✓ Gemeentebreed inzetbaar
- ✓ Eigentijdse, gebruiksvriendelijke vormgeving
- ✓ Inzicht in wat u verkoopt
- ✓ Koppeling met financiële pakketten

Download de flyer via www.centric.eu/Betalen

Meer weten?

Wilt u meer informatie over Key2Betalen?

Neem contact op met Gerhard Berkman via gerhard.berkman@centric.eu